

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedźelske łopjeno

W Budyschinje

21. haprleje 1935

Bauzen

Jutry 1935.

Matth. 28, 1—10.

Khryst je s rowa stanył
A je wšchej martry czahnył;
Eso s teho mamy radowacž,
A Khrystuž čže naž trošchtowacž,
Kyrie eleis!

Tak čměmy dženzka šažo čwój wježoły jutrowny čerlusč
Janosčowacž. „Khrystuž je stanył, won je woprawdže sta-
nył!“ tak čo wěrzazy na jutrownym ranju mjes čobu strowja.
„Esknyš čoždy: Jesuž žiwy je, nad rowom dobywšči; nětk
č hnady wščitkich žohnuje, je wěcznje mjes nami!“ A našč
Luther, w čžežkich spytowanjach stejo, čej na blido napřža
tole črotke čačanske čłowo: „vivit, vivit“, — to reča: „Won
je žiwy!“

Jandžel pšči wotewrjenym rowje žónskim pšchipowjeda:
„Njebojče čo; ja wěm, šo wy Jesuča teho čschizowaneho pš-
tacže; won njeje tudy; pšchetož won je stanył!“ S toho čo
nam rosjačni, tak č prawym jutram pščiudžemy: dyrbinj
čschizowaneho pštacž, čžemy-li horječtanjeného žiwého Knje-
ja wěščže a wježeki byčž.

Čaj, tón čschizowany je stanył!

Tehodla je jutrowna powješčž tajka wježoła, dokelž čo
Bóh jutry č schizowanemu wušnaje. To čej tola šžyla nje-
samožemy wumyčlicž, w čajkej šrudobje čo Knješowi wu-
čžomnizy na wječor Čžičeho pjatka widžachu, pšsnajo: Je-
suč, našč miščtr je morwy! Čačž drje čo woni nječku čačž
do počlednjeho wołomika nadžijeli, šo Bóh hiščže tola
ščónčnje něčajki džiw čžini, tak šo Jesuč žiwy wostanje?
Njeby won š tym wopofašal, čajku běču tu njeprawdu čžini-
li njepšcheczeli, šo jeho šačudžichu a čschizowachu? Njebě to
Bóh čwójemu Čšneč, počkušněmu čačž do čmjerče na

čschizowachu? „Won je čo Bohu dowěrič, tón njeh jemu
nětk pomča, jeli šo ma špodobanje nad nim!“ — dyrbjachu
njepšcheczeli, hdyž čschizowaneho takle leštrowachu a jeho
wučmješchowachu, nad nim dobywacž? Čšto móže a čže čo
potom hiščže Bohu dowěrič, kiž takle čwójeho Čšna we
najwječšej nušy wopuščžiči? — Ale čajki džiw njebě čo
štal! Njedyrbjala čo tak žžyla wěra wučžomnikow do Božeje
prawdoščže a lubosčže, čajkuž běšče runje Jesuč čžnył w nič
šbudžič, na Golgatha wumrječž a šahinčž? Šžyle wěščže šte-
jachu woni tam, hdyž Jesuča mrějazeho widžachu, na rosča-
dankach čwójese žžyleje wěry do njeho a do Boha. „Hdyž wo-
štanje Boža lubosčž a prawdoščž, tak šo woni tola dyrbjachu
Čžiči pjatč prasčecz — „hdyž čo wona ani jowle nješšewi?“
Čak móže Bóh čajke něščo dopuščžiči? — Hdyž na čónzu
čajkeho žiwjenja, čajkež běšče Jesuč wjedč, ničžo druhe nje-
šteji čačž čmjerčž na čschizju, — potom čžemy my čžlowječoj
čo wščeje dalščeje wěry a nadžije wostajičž, potom čžemy
iččž a picž, pšchetož jutry čmny morwi, potom čo Bóh tola —
jeli šo šžyla je — nještara wo prawdoščž abo njeprawdoščž
čžlowječow, potom njeje ani na čwěčže ani w njebjekach naj-
mječščeje prawdoščže, potom čnježi jenož člepy pšchipad abo
něčajka čurowa nječmilna móž nad nami. — Ale ně, moji
lubi čžitarjo: „Nětk je Khrystuž stanył wot morwyč!“ Čžlo-
wječoj jeho čschizowachu, ale Bóh je jeho šbudžič a Knješa a
wumožnika čžinič! To je wježoła jutrowna powješčž š čan-
dželškeho erta. Črosčny row ju wobčwjerčžuje šrudženym
žónskim a wjazore ššewjenja ščawaného Knješa čačž do jeho
č njebjusčpicža. Nětk je won pšchipošnaty wot Wótza čako
Boži Čšny, kiž je wěroščž rečžal, hdyž je na prasčenje wušč-
šcheho mješčnika wotmolwik: „Čaj, ja čmny čmny žiwého Bo-
ha!“ A nětk wučžomnizy wjedžachu čaj tež my to nětk wěmy,
šo je wščitko, ščtož je Jesuč wo Wótzu rečžal, počna wěczna
wěroščž. Bóh čam, čo č schizowanemu jutry wušnawšči,

je s tym tež rukowanie a wobtwjerdjenje dał nam a našej wěrje a nadźiji do našeho wumóženja a wěčneho žiwjenja pšches teho křichowaneho. Nětk Bóh sam nam rozkladuje potajnstwo křichja, so dyrbišće Khrystuž našeho hrěcha dla wumrjecz, so pak je stanył našeje prawdosće dla. Šhtož bě profeta Jesajaž hižom (Jes. 53, 4—7) wěšćizit wo Božim jehnjeczu a šhtož ludžo předy njemóžachu hišćje rosumić, to je nětk Bóh sam Čichy pjatk a jutry do šwětla stajit, tak so šu kóždemu, kiž dobru wolu ma, Bože pucze w Khrystužowym a našim čerpijenju a žiwjenju wotkrnte a wujasnjene. We wumrjeczu tuteho njewinowateho jehnjecza je wumóženje zylého šwěta wobsamnjene, to nětk jutry wučomnizy nawuknychu a teho křemny tež my šo wješćizit a nadźijecz w twjerdym dowěrjenju. Khrystuž je žiwny, a my dyrbi my tež s nim živi bycz, potajkim njeje wón podarmo wumrjet, ale runje jeho wumrjecze je naše wumóženje. Tajkeje wěry a nadźije šraduj šo jutry, o křeschcijanstwo!

Ale kak? Smy dha wopravdže my hižom wumóženi wot wšchitkich hrěchow wot šmjercze a wot mozy čzerta? Nješnježi hišćje pšchezo hrěch w naš a wokoło naš, nješacžuwamy móz šmjercze a šteho nješpšeczela na šwěcze? Tehodla tola pšchezo hišćje telko šylow pšchi rowach, telko štyšnosće našich a zulych hrěchow dla, telko bėdženja pšecziwo mozy šteho mjes čłowjekami. A tola: „tón křichowany je stanył“, to je nam ščoncžnje šawdawš tež našeho dospołneho wumóženja pšches žiweho Knješa. Jesuž Khrystuž dyrbi nětk šnježicž, doniž njeje šej wšchitkich nješpšeczelow podcziznył, a pošledni nješpšeczel, kiž podcziznyeny budže, je šmjercz. Hižom nětk je jej šahadło wšate, wona naš wjazy njemóže dželicž wot Božeje lubosće, kotraž w Khrystužu Jesužu je; ale dospołnje pšchewinjena budže tola šmjercz hakle na tamnym dnju wulkeho horještawanja, hdyž Khrystuž tež naše šmjertne čželo pšchekražni, šo podobne budže jeho pšchekražnjenemu čželu a my potom kaž tamne žónške stanjeneho wiedzimy a jeho pšcheczelnje poštrowienie šylšchimy. Potom njebudže jenož wšcha šlabosć wot naš wšata, ale tež wšchón hrěch. Tež tu budžemy džej wote dnja bóle wot njeje wučizšeni we wšchėdnej pošucze. Tak bėdžmy šo ščerpliwi we bėdženju, kotraž je nam napošžene a pošladajmy na Jesuža, kiž je špoczatk a šonz wšchjeje wěry. Šaj, wono budže wšchitko došonjane, tež nowe njebo a nowa šemja, hdyž potom prawdosć bydli, wšchitko, po čžim šo tež wšcho štworjenje wokoło naš žedži wšchitko. Došelž tón křichowany je stanył. — „Bóh twari na rospadankach“, je Hermann Dešer prajit. Šaj, nětk šu jutry po Čichim pjatku. Prawiza teho Knješa je powyšchena, prawiza teho Knješa dobywa! Halleluja! Šamjeit.

Jutry, šwjedžen šwštanja.

Šhtó njeby čžyl šo Jutry wješćizit a wššćacž? Šhtó pak móže to — njech by tež wotkach šo laš dešćč abo šak šněh? Tón kiž Jutry Jutry našoni pšchi wotewrjenym rowje Šbóžnikowym.

Wocžinich šebi Šejlerjowe špišy a nadešdžech w nich zylu šylu jutrownych wušnacžow, jutrownych wšštanjow. Šdže šy ty, šerbška wutroba, kotraž ty šo radujo s našim špěwarjom špěwajš:

„Halleluja! tak šaspěwaju,
Kiž widža ščlónzo jutrowne
A šwojoh' Knješa powitaju,
Kiž w šmjertnym jaštwje ležeshe.
A šhorhoj jeho došncza,
W ranšich šerjach šejšrawa?“

A hdyž šy ty, kiž ty Jutrownicžu šwječizš tak rawošćizny?

„O najšwječizš, o najšbóžniš,
Šnadu dawarka Jutrownicža!
Šbóžnik našch mily,
Jesuž, je žiwny!
Wješćel šyła šo křeschcijanška!“

Wěrnošć tola je a wšštanje, njech se šawdženych čžakow njech s našeho čžajša šylšchimy tajkich, kotraž přejš Jutrow džiwo pak s mudrošćju pak s njemudrošćju:

„Mój Šbóžnik, tón je stanył,
Móz rowa wopušćizit!
Šsmjercz, hdyž šu twoje puta,
Šdže, hela, twoja móz?“

Wo to dže, hacž tuta wěrnošć twoja je, hacž ty wušnawajš a šnoschujesš s ščubosćeje wutroby:

„Ša wěm, šo Jesuž žiwny je,
Čžejč jeho mjenu špěwajčje!
Tón rycžer s rowa poššany,
Šsmjercz, hrěch a helu pšchodobny!
Halleluja!“

Ty jo trjebaš, tuto wjedjenje a pšchewědčjenje, a to niž hakle, hdyž šmjercz čže woła, ně čžaj žiwjenja. Wjedžesš, šo žiwny budu, njech tež wumru, wjedžesš, šo šbóžny žiwny budu, njech a tež wumru ša hrěšchny šwět, to je šbožo, wěrne šbožo, kotraž poštrebam, hdyž čžy tu šbožownje žiwny bycz, kotraž mam, hdyž jutru wěru do jutrowneho Šbóžnika mam.

„My s dowěru šmy živi.
Wón sam šmjercz pšchikaje!
Pšches wěru š wošladanju
Pšches křichž šo š šwětlu dže!“

A ty mašch a šmješch tuto wjedjenje a pšchewědčjenje, tuto šbožo a tutu šbóžnosć, hdyž Jutry šwječizš pšchi jutrownym rowje Jesužowym, hdyž šo jemu, tomu křichowanemu a štanjenemu we wěrje zyle dašch a jeho, Jesuža, pšchijimašch do wutroby a do žiwjenja. Tak pošndžesš wot Jutrow pucz wěrneho žiwjenja pšches žiwjenje. A ty budžesš čžyčž šo džakowacž. Džakuj šo potom džej wotednja s wutrobu, se ščłowom, se ščutkom, šaspěwaj a šawššak džejš hižo s našim špěwarjom:

Džak, lubosć Khrysteje pšchewinjereje
Njech šmjertni nětko wopruja
A halleluja došnczerjeje
Njech wšchitko čželo šaspěwa!
Wón šwoju móz nam poškaže
Kak s rowa tež naš pošjedže.

. . . . a štanycž nješachodne.

Ras šo ščlawneho pšchirošošpšitnika Šaaka Newtona woprašchachu, kak to móžno, šo šo proš čžłowšškeho čžela, kotraž do wšchch ščoncžin rošpšchenny, šažo ššromadži, tworicž nowe čželo ša dušchu. Newton ničšo njewotmolwi, wša pak pošnu horiččž želešneho prošcha a šmješcha jón s wšchėdnym prošchom a s pšškom.

„Šhtó ššromadži tute prošchki želeša šažo?“ woprašcha šo wón tyč, kiž bėchu šo jeho pašcheli. Tucži njewjedžachu.

Zutry

Se sčtomoto nam ptacžki
radoštnje vschě spěwaja:
Bóh Knjes luta, wulka luboscž je!
Ptacžatkam hdyž rano
w mjehkim hněžku wutucža,
Je spěwocžk fšwalobny
wσχēm přenje šnědanie. —
Rano fernicžka šo jašna
na njeju tam sybola:
Bóh Knjes luta, wulka luboscž je!
Ša we šmėřkach košaki
nam hwišdaja:
Wotucžcže a spěwajcže, tu hladacž
džiwu Božej' luboscže!
S kucžika tam šijakki tak šłóđto
wonjeja:
Bóh Knjes luta, wulka luboscž je!
Rošliny wσχě f njebješam
šo šbėhaja:
Tam, tam hlajcže domišna
je tutej' luboscže!
Eskóncžto šřhadža dženg'
tež šfacžo jašnišcho:
Bóh Knjes luta, wulka luboscž je!
S wjetřškami tam horoto
wone hižo helcžo pleńcži šo.
Pruhi czopke majšaja wσχě dary
wulkej' luboscže.
Esklyščcže, tak we šcharach,
kucžikach tu šchufota:
Bóh Knjes luta, wulka luboscž je!
Zutry, Zutry haj je wona
najwjetřšcha a darniwa!
Mějcže f pročha šo a f boša
czorne mróczjele! z.

šcho wotmolwicž. Tuž wša Newton magnet a dzeržesche jón nad měščenžu. Snydom pšchiscocžichu wσχě želesne prošški f magnetej a běchu tak šašo šhromadžene.

S šhutnym hložom rjekny wucženž: „Kiž je tutomu morwemu želeju tutu móž dač, njesamóže tón hiščcže wjetřšeho czinicž, hdyž našcha nješmjertna dušcha potrjeba wobleka se pšchekrašnjeneho pročha?“

Do šhule.

Zutrne šwony nješměja hiščcže došwonjene a hižo hotuja šo našche male na pucž do šhule, — tola niz bjes toho, šo njebychu, šwonow hložej pošlušne, pšchischle se štaršchimaj, f wošadu do Božeho doma šo modlicž ša tutón wažny pucž a škutk džěšcžoweho žiwjenja. Bóh čygně wσχě proššwony mišny wuššyšhecž a po šwojej wšchehohnadnej woli dacž šo wšchemu derje radžicž.

Našche šopjeńtko pšheje wσχēm mašnym šhulerjam a šhuleckam a jich štaršchim wjele šboža a tohodla lute Bože žohnowanje ša tutón wažny džěń a ša žyše žiwjenje a štaji tu ša

to šobu nuts jenu f tnych modlitwow, kotrež je ša šhulšte džěcži špěwal našch kėrlušchėř Handrij Sejleř:

Ja drje šym šhtomik mlody
W Božej šahrodže,
Ja bych pak pšchinješk plody,
Kaž plóđne šhtomiki.

Tuž prošchu, Božo, Tebje;
Wucž Tvoju wolu mje.
Šky šwět mje hewal šjebje
A f hrěcham šawjedže.

Daj tež, šo wolu Tvoju
Bych radny došonjat
A šo šo czinicž boju,
Šchtož Ty šy šakasač.

Tak, hacž šym runje mlody,
A šhodžu do šhule,
Ja nješu dobre plody,
Tu bohabojoščje.

Zyrfej a stat.

§ „Němskeho wěrnhibanja“ — „Deutsche Glaubensbewegung“ pschihadžeja powjesče, kajtež hny je woczałowaci a kajtež je hinašče njemóžachny woczałowacz. Hamburgski wotdžel — abo kaž so mjenuje: „Landesgemeinde Hamburg“ — je so sažo wot sřednocženstwa: „Deutsche Glaubensbewegung“ dželik a je sažo ham sažo jako: „Deutschgläubige Gemeinschaft E. B.“ Jeho wjednik pišče: „My njesamóžemy wjazny do pschichoda Němskeho wěrnhibanja wěricž“. To je tola po prawom došč prajene, a je prajene se hriedžišny tutoho nowopóhanskeho hibanja. — Smy tu tež wo tym pižali, kaš chychu wsch tute podobne sřednocženstwa do zyka „Deutsche Glaubensbewegung“ sřednocžicž a pod wjedništwo profěšora Hauera stajicž. To so tehdy njeporadzi, a s tych, kiž so tehdy sřednocžichu, hu wschelzy so sažo wotšchčěpili, taš tuczi Hamburgsžy, taš tež dale sřednocženstwje „Nordische Glaubensgemeinschaft“ a „Germanische Glaubensgemeinschaft“. Sřednocženstwo: „Nordisch-religiöse Arbeitsgemeinschaft“ njebe hašle dozpla zykkej pschistupika. — A to wscho njemóže hinaš hycž; pschetož hdyž wěznwustojni praja, so mašo wědža wo nabožinje a wěrije starych Germanow, kaš dha móhli to potom drusy wutworicž nowu nabožinu s jich nabožiny a nowu wěru s jich wěry a to sa zly lud noweje Němskeje? — A dozpla: My hny w jutrnym čašku: Móže to dozpla hinaš hycž, hač so so tež tuto hibanje pschecžimo Khrystušeje rosbroji a rospróšchi, tuto hibanje pschecžimo Khrystušeje, kiž stany wot morwyh a je žiwy a knježi do wěčnosťe!

§ **Awstrijskeje** pižachny njedawno, kelko jich s katoliškeje zyrkwoje do ewangeliškeje zyrkwoje pschestupi. Nětk be krajny hejtman Schyrškeje džělaczerjeje, kiž chychi pschestupicž, dowolnosť sa to šapowjedzil. Wěz pschindže psched swjastowny hnd. Tutón sběhny postajenje krajneho hejtmana, došelž je pschecžimo šakonjeje. Esud wupraji dale: Wsychnosťe móžu pschestupjenje jenož šakajacz, hdyž je tutón, kiž hwoje pschestupjenje pschisjewi, pschi hwojim rosbudženju sa to byt pod wliwom duchabłaboščje, pjanoščje abo pschehnateje roshorenosčje.

Bübeckski hnd šakudži 32 stawow šekty „Ernste Bibel-forscher“, došelž bechu sa šakasanu šektu džěkali. Doštachu 3 hač 6 měřazow jastwa.

Jutrna wotmołwa.

18. lěštotytk je se hwojim rationalismom byt pobožnosťi a wěrije se šchodu, — to reka, tu šchodu hu čłowjekojo měli, čzi čłowjekojo, kotšiz so dachu šakšlepicz s tej mudrosčju, kotraž wjele wo tym, šchtož šemške, widomne, wjedžešče, wo tym paš, šchtož njewidomne, njesachodne, nochzysche nicžo wjedžecž.

W tutym čašku mějesche něhdže šarač nychpor a rosrěčowasche so s wošadnymi wo Jesušowym jutrnym šacžu se morwyh. Wón so woprašča: „Šchto dawa mi wěšnosť sa to, so je Jesuž Khrystuš s morwyh stanyš?“

Došho nihton nicžo njewotmołwi. Škóncžnje rjekny stara pobožna žónka: „Wón je žiwy we mni!“

„Šamjeň!“ praji šarač a škóncži nychpor.

Jutrone wobrasy.

Moleč Gustav König šhotowi š 39. psalmej šymboliški wobras: nop šoščowza; s njeho leczi mjetełčka. —

Wjěch be wumrjek. Jeho wudowa da pjenjes bicž, na kotrymž be widžecž šakhadžaze šlónzo a napišmo šolowokoło: Occidit, ut oriatur: šakhadža, so by šhadžalo.

Se Šerbow a s šalofa.

Jutrowna hřjeda — šerbski džě a jeje wječor wječor šerbskeje mlodžiny — je hešlo. Hešlo šame paš nicžo njepomha, hdyž jemu hwoj škutk njepšhidamy. Dopoldnja a popołdnju džěla Macžiza Šerbska a jeje wotriady w Šerbskim domje, wječor šromadži so šerbska mlodžina w „Kronje“ a s nej šerbski lud. Nušne je — a runje taš šajimawe je, so wobdželicž na džěle Macžizy Šerbskeje kaš na tutym šendženju šerbskeje mlodžiny a šerbskeho luda. Dopoldnja so wschelke wotriady Macžizy Šerbskeje, taš 1/21 hodž. hudžbny. Popołdnju je hłowna šromadžišna Macžizy Šerbskeje s pschednoškomaj. Wječor we 8 hodž. šapocžnje so w Kronje šerbski wječor. Zly džě je taš wěnowany našchemu šerbskemu narodej.

2 306 897! Tutu licžbu njemóžeš wulku došč ani čornu došč pižacz. Še to licžba tych, kotryhž Němska s wulkej wójnu šhubi: woni padnychu a wumrěchu.

Jutry a reje. W nowinach čžitachny něhdže tole; šchtož bu s Pirny šdželene: Wječor do Jutrnicežki a Jutrnicežku hu šjawne reje šakasanje. Šjawne reje nješju paš wuhotowanja, pschi kotryhž jenož němske ludowe reje rejwaju. „Walzer und Laustänze (Polka, Rheinländer, Masurka usw.) aus dem Gebiete des sog. Gesellschaftstanzes können nach der Entscheidung des Reichsministers für Volksaufklärung und Propaganda zweifellos als deutsche Volkstänze gewertet werden, soweit sie in deutscher Art und zu einer Musik getanzt werden, die dem deutschen Volksempfinden entspricht“. Tošodla je dowolene, na wulkej čžičej šobocže wječor a Jutrnicežku wuhotowanja „Deutscher Tanz“ wuhotowacz. Potajkim: Wulku čžichu šobotu rejwaja. Jutrownicežku wschak to hižo tež w šandženymaj lědžěšatkomaj čžinjachu. — Runje škšchimy, so walczik, polka, masurka so nimaja jako ludowe reje wobhladowacz.

Se pschilowow.

Jutry hu wěrijazym na šbóžne štawanje šawdawš. — Jutry šemju wotamkuj. — Jutry šwony najrjeňicho špěwaja. — Jutrowna wodžicžka štaru krej pomłodža. —

Macžerka šwajšaj špěwarške šobu, hdyž twoje mlodžo do precžkow džje. — Macžerna wuczba Bože hnyjška hnye. — Džěčjom došho njepředuj, dobry pschiklad pošasuj. — Wbejcej kup sa Janka, nješabwšchi popřianza. — Šchtož chže šej džěčzi bohate ščžinicž, dyrbi jim zyrkwičžku do dušche twaricž. —

Na pučž.

„Ša hny“ — praji Jesuž Khrystuš — „to horjestawanje a to žiwjenje. Šchtož do mnje wěri, budže žiwy, hač wón runje wumrje, a šchtož je žiwy a wěri do mnje, tón nihdy njewumrje. Wěriš ty to?“

Šištowanje.

Šni. Š.: Ša lišt a pošnytku wutrobny džak! Potajkim na šerbskim dnju so šeklamy a hwojčimy jón šobu — nadžijomnje s prawje wjele Šerbowkami a Šerbami. Redaktor.

Ša Quasimodogeniti poštaji š. w. š. Š. — Ša Miš. Dom.: Š. w Š. — Ša Šubilate: Š. w Š.